

3759

Hišni red

za

mladostni oddelek

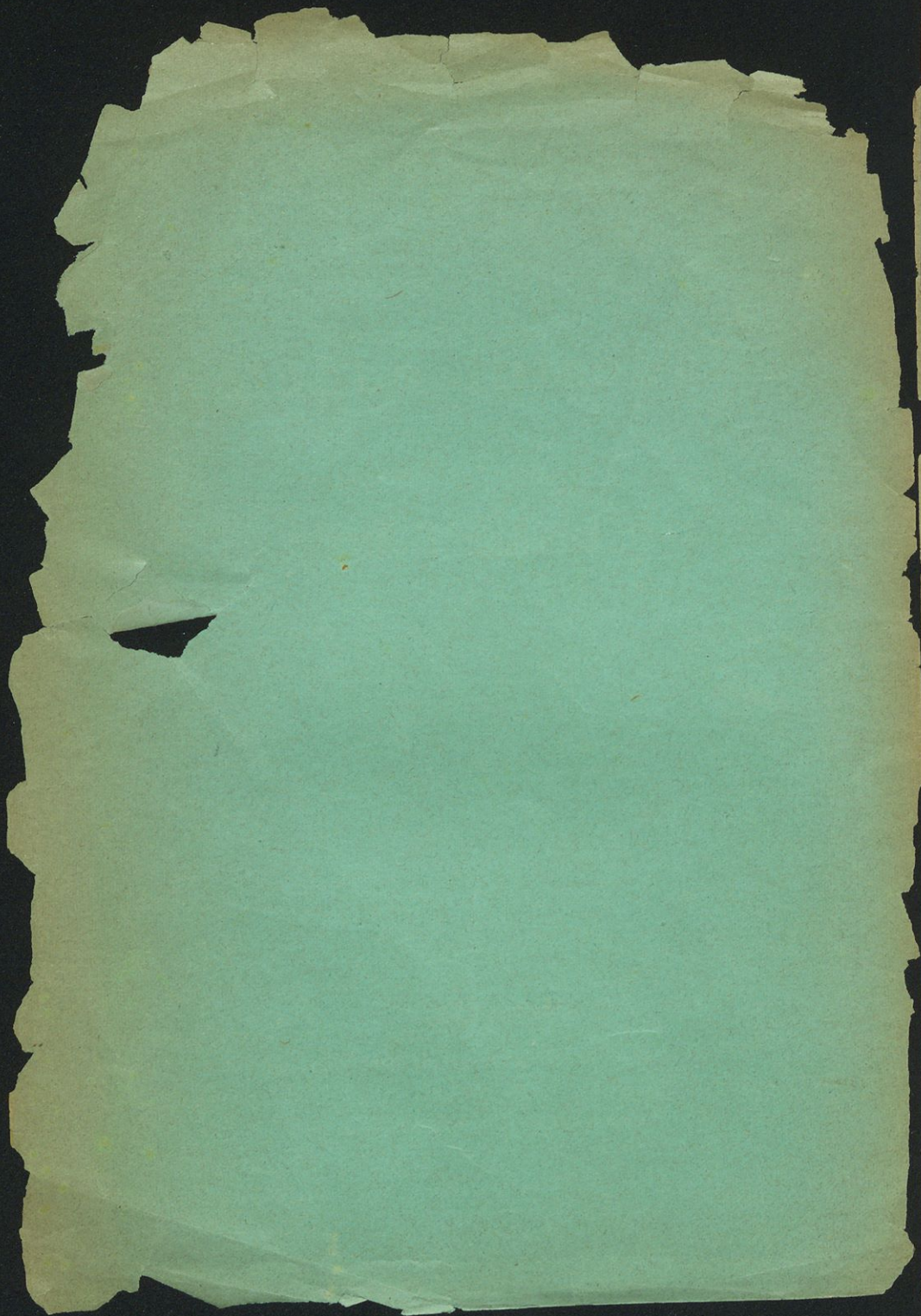
c. kr. kaznilnice v Mariboru.

Gradec 1889.

V zalogi c. kr. državnega nadpravdnštva.

Tiskala Kleinmayr & Bamberg v Ljubljani.

Hišni red

za

mladostni oddelek

c. kr. kaznilnice v Mariboru.

§ 1.

Mladostni oddelek moške kaznilnice Mariborske je odločen za kaznjence, ki imajo vsaj kazen enoletne ječe pretrpeti in ko končajo njim naloženo kazen, preden stopijo v 22. leto svoje dobe (starosti).

Namen mladostnega oddelka.

V ta oddelek se ne sprejmejo taki kaznjenci, ki so bili že prej zavoljo kakega hudodelstva ali pa zaradi pregreškov ali pa prestopkov proti nramnosti ali pa več kot enkrat zavoljo prestopka iz dobičkarije kaznovani.

Iz mladostnega oddelka so tudi izključeni taki kaznjenci, kateri so bili pred obsodbo v kaki posilni delalnici ali popravnici.

Ako dopušča prostor, se smejo po naredbi višjega državnega pravdnistva v mladostni oddelek sprejeti tudi vže taki kaznjenci, kateri imajo prestati vsaj kazen šestmesečne ječe.

§ 2.

Kaznjenci mladostnega oddelka so po noči in po dnevi v skupnih prostorih, pa brez dotike z drugimi kaznjenci; po noči pa so ločeni eden od drugega v posebnih (izoliranih) spalnih celicah.

Način kazenskega zapora.

§ 3.

Nadzorovanje.

Nadzorniki morajo te kaznjence v delalnicah, spalnicah, v šoli in v cerkvi, na sprehajališči, pri poljskem, vrtnarskem in hišnem delu, sploh povsod in neprenehoma nadzorovati.

V to svrho se postavi za vsako delalnico en nadzornik; po noči mora en nadzornik neprenehoma spalnice prehoditi.

Za vsako sobo se izvolijo izmed najboljših in bolj odraslih kaznjencev prvaki, da podpirajo nadzorovalno osobje.

Prostejše sprehajanje (gibanje) sme izjemoma dovoliti nadvodja le takim starejšim kaznjencem, ki so vže delj časa v zaporu, ki so med tem časom dali zanesljive dokaze poboljšanja, tako da se sme po pravici misliti, da nikakor ne bodo zlorabili zaupanja, katero se jim skaže s tako dovolitvijo.

Pa tudi taki kaznjenci ne smejo priti v nobeno dotiko s kaznjenci drugih oddelkov in se morajo primerno nadzorovati.

§ 4.

Kazenski razredi.

Kaznjenci se razdelé po njih vèdenji (obnašanji) in npravstvenem stanu v tri razrede.

Vsak novo dospevši kaznjeneec uvrsti se v prvi (najnižji) razred, prestopi po razmerji dobrega vèdenja v drugi (srednji) razred in iz totega v tretji (prednostni) razred; v tretji razred pa pride sploh le tisti kaznjeneec, ki je dokazal, da si resno prizadeva poboljšati se, ki se je tudi delj časa izvrstno vèdel (obnašal) in pridno delal.

Da kaznjeneec sploh prestopi v višji razred, treba je, da je bil vsaj četrtno kazenske dobe in ko bi ta četrtnina znašala več kot eno leto, vsaj eno leto v nižjem razredu in da se je zadnja dva meseca tako vèdel, da ni bil kaznovan.

Kaznjenci, ki se delajo nevredne takega odlikovanja (premeščenja v višji razred), naj se godi to iz hudobije ali

pa ker jim sploh za kazen ni veliko mar, sosebno kaznjenci, ki so enkrat zakrivili večji disciplinarni pogrešek ali pa trikrat manjše pregreške hišnega reda, prestavijo se iz drugega razreda v prvi in iz tretjega v drugi; taki kaznjenci morejo zopet prestopiti v višji razred le, ako se poboljšajo in se delj časa dobro vèdejo.

Proti konci vsacega meseca se posvetujejo v uradniškem zboru (konferenciji) vsi predmeti, zadevajoči obnašanje, poučevanje in verskon-ravstveno poboljšanje kaznjencev mladostnega oddelka. Na podlogi tega posvetovanja se razvrsté kaznjenci po gori navêdenih pravilih v posamezne razrede.

Nadvodja pa sme tudi vkazati, da se kaznjeneec zaradi enega omenjenih disciplinarnih pregreškov takoj prestavi v nižji razred.

Ravnanje s kaznjenci.

§ 5.

S kaznjenci je postopati strogo (ostro), pa vendar dobrohotno; posebno je gledati na njih odgojevanje, omiko in npravstveno poboljšanje.

Sploh.

§ 6.

Kaznjenci nosijo obleko, ki je propisana za zavod, in sicer: kaznjenci prvega razreda z belim, kaznjenci drugega z rumenim (žoltim) in kaznjenci tretjega razreda s temnim zavratnikom.

Obleka in hrana.

Vsi dobivajo hrano, ki je v jedilnem redu določena za kaznilnico in tudi tam navadno ležišče.

Kaznjencem je dati vsaj trikrat na dan frišne vode, in sicer ob urah, ki jih bode določil nadvodja.

§ 7.

Vsi zdravi kaznjenci razen tistih, ki imajo opraviti dela na dvorišči in na vrtu, ali pa zunanja dela, dela v nezaprtilih prostorih, ali ki so v zaporu, sprehajajo se pri ugodnem vremenu vsak dan po eno uro v prostem zraku.

Sprehajanje v prostem zraku.

Nadvodja sme tudi dovoliti, da se to sprehajanje vrši pol ure dopoldne in pol ure popoldne.

Pri tem sprehajanju naj se vršé tudi takozvane proste (telovadne) vaje; po priliki naj se pri tem tudi opravljajo taka ložja dela, katera zahtevajo bolj neko izurjenost, ne pa napenjanje telesnih moči, tako da imajo ta dela le značaj opravila, katero pospešuje namen prebivanja in sprehajanja v prostem zraku.

Kaznjencem tretjega razreda je dovoljeno, da se ob nedeljah in praznikih pri ugodnem vremenu eno uro predpoldnem in eno uro popoldne sprehajajo.

Ako neugodno vreme ne dopušča, da bi se kaznjenci sprehajali v prostem zraku, naj se združujejo med časom, določenim za sprehajanje, v sposobnem prostoru, ter tam razredoma pod navodom učiteljevem telovadijo.

§ 8.

O laseh, bradi
in kopanju.

Kaznjenci imajo kratko ostrižene lase in ne nosijo brade.

Kaznjencem se strižejo lase in se obrije brada, kadar koli je treba. Kaznjencem dobrega vèdenja sme nadvodja dovoliti, da si tri mesece pred izstopom pustijo brado rasti in da nosijo daljše lase.

Kaznjenci se časih kopajo. Praviloma naj se vsak kaznjeneec, ako zdravnik drugače ne ukaže in ako je zadosti vode, koplje vrstoma en mesec telo in drugi mesec noge.

§ 9.

Kako je bol-
nikom streči.

Kaznjenci, ki zbolijo, se, ako ni posebne nujnosti, prestavijo v bolnišnico le na zaukaz zdravnika. V bolnišnici jih je odločiti od kaznjencev drugih razredov in nadzorovati s posebno skrbnostjo.

§ 10.

Vsakemu zdravemu kaznjencu se odkaže opravilo, kateremu se mora brez ugovora podvreči; ko kaznjenec njemu odkazanega dela ne bi znal, podeli se mu potrebni pouk.

O delu.

Pri odkazanji dela je kolikor mōči ozirati se na dose-danje opravilo, na osebne razmere, na zmožnosti, na poznejše preskrbljenje in na upravičene želje kaznjencev.

Za dela zunaj zavōda, za hišna opravila, ki zahtevajo posebno zaupanje, naj se vzemō le za to sposobni kaznjenci, ki se odlikujejo po dobrem vēdenji; treba jih pri teh delih odločiti od vsake dotike z drugimi kaznjenci.

§ 11.

Pri vsaki vrsti dela bode nadvodja, v kolikor to dopušča kakovost (natora) dela v različnih stopinjah, določil tisto mero dela, ki jo mora kaznjenec v enem dnevu zvršiti (izgotoviti).

Izmera dela.

Najnižjo stopinjo te izmere dela (dnevno delo) določiti je tako, da ga zamore delavec srednje zmožnosti za dela v propisanem delovnem času opraviti le, ako svoje moči napenja.

Višje stopinje so določene za kaznjence, katerih zmožnost za delo presega srednjo zmožnost.

Pri presojevanji opravila, ki ga je zvršil posamezni kaznjenec, odračuniti je od dnevnega delovnega časa tisti čas, ko je bil kaznjenec vsled obiskovanja šole ali na drugi način odtegnen delu.

Pri delih, ki po svoji natori ne dopuščajo, da bi se delavcu nalagala določena dnevna mera dela, razvrščuje nadvodja kaznjence po njih izurjenosti in osebnih močeh v razrede; tū ima potem posamezen kaznjenec toliko dela opraviti, kar ga po skušnji more storiti drugi kaznjenec istega razreda z napeto (posebno) pridnostjo.

Začetnikom pri kakem opravilu se za neko dobo, ki jo določuje nadvodja, ne bode nalagala gotova izmera dela, pač se pa bode njih delovanje ter tudi njih pripravnost (nadarjenost) in pridnost primerno nadzorovalo.

§ 12.

O plačilu za delo.

Kaznjenec nima nikakoršne pravice zahtevati plačila za svoje delo.

Da se pa povikša pridnost in ljubezen (zanimanje) do dela, vpišejo se kaznjencem deleži zaslužka kot plačilo za delo; ti deleži rastejo v razmerji z opraviлом in imajo ob enem namen, da se kaznjenec po izstopu iz kaznilnice sam ložje preživi.

Ta plačila odmerjena so za vsako dobro opravljeno polno dnevno (celodnevno) delo v prvem razredu na en, dva, tri krajcarje; v drugem razredu na dva, tri, štiri krajcarje; v tretjem razredu na tri, pet in šest krajcarjev.

Ko bi kaznjenec v enem mesecu več izdelal, kakor mu je bilo za to dobo propisano, vpiše se mu za to plačilo, za toliko dnevnih del, kolikor jih pride na to, kar je več izdelal.

Pri delih, ki po svoji naravi ne dopuščajo, da bi se določilo dnevno delo, naj se tudi rabijo navedeni plačilni zneski; za izmero plačila sta merodajna razred, v katerem je kaznjenec in kakovost njegovega delovanja. Ako je tak kaznjenec v enem mesecu več izdelal, kakor morejo drugi kaznjenci njegove plačilne vrste izdelati z napeto (posebno) pridnostjo, zna se mu po sprevidnosti nadvodje vpisati večje plačilo, ki pa tretjega dela vrsti primerneplačila ne sme preseči.

§ 13.

Kako je porabiti plačilo.

Kaznjenec sme polovico plačila, ki se je zanj vpisalo, med kazensko dobo uporabiti deloma za stranske vžitke (poboljške), deloma z dovoljenjem nadvodjevim v podporo sorodnikom (žlahtnikom) in za druge dopuščene namene,

n. pr. da si oskrbi knjige in druge učne pripomočke, papir za pisma, mjilo (žajfo) i. t. d. Druga polovica in na prošnjo kaznjencevo tudi prva polovica, kolikor je ni bilo porabljene, naloži se vsak mesec koristno in skupno v bližnjo hranilnico; narasle obresti pa ne pripadejo kaznjencu samemu, ampak zalogi za podporo kaznjencev (§ 16).

Neporabljeni imetek se izroči pri izstopu ali kaznjencu samemu, po okolnostih njegovim starišem ali drugim postavnim zastopnikom ali prihodnjemu gospodarju (mojstru) ali pa varnostnemu oblastvu, h kateremu ga je prestaviti; ako pa kazjenec prej umrje, se odda imetek in njegova druga ostalina (zapuščina) pristojnemu sodišču, da ga to izroči upravičenim dedičem; pogrebni stroški se pa odračunijo.

Ves imetek (zaslužek) kaznjencev je pa tudi porok za povračilo škode, ki jo napravi kazjenec iz hudobije ali malomarnosti na tuji lastnini.

V ta namen ali ko bi kazjenec o času zapora pobegnul in tudi potom disciplinarne kazni, se sme ta zaslužek popolnoma ali deloma odvzeti.

Imetek (zaslužek) in njegova poraba se zaračunata v posebni ročni knjižici; račun se dopolni vsak mesec, knjižica se izroči vsak mesec kaznjencu, da jo pregleda, preračuni in da naznani ugovore; pri izstopu se mu predloži knjižica, da jo s svojim podpisom odobri.

§ 14.

Stranski vžitki, ki si jih smejo priskrbeti kaznjenci, so Stranski vžitki. sledeči: 560 gramov belega kruha, 2 žemlji, 50 gramov sirovega masla ali špeha, 100 gramov sira, 150 gramov mrzle pečenke ali gnjati (krače), 30 gramov sadja, 100 gramov soli, 150 gramov sladkorja (cukra), 1 ali 2 limoni, 50 gramov dišav, en slanik, 3½ decilitra mleka, kave ali juhe (župe), 3½ decilitra vina, 7 decilitrov piva ali mošta, dve trdi kuhani jajci.

Priskrbljenje opojnih pijač, kakor vina, piva, mošta, ni dopuščeno za mladostne kaznjence izpod 16 let.

Stranski vžitki se izročujejo v prvem razredu vsako nedeljo, v drugem razredu vsako nedeljo in vsak četrtek, v tretjem razredu vsako nedeljo, vsak torek in četrtek.

Troški za stranske vžitke v enem tednu ne smejo presegati pri kaznjencih prvega razreda dvajset, drugega razreda trideset in tretjega razreda štirideset krajcarjev.

Za použivanje teh vžitkov daje se kaznjencem v delavnikih pol ure prenehanja pri delu.

Jedi in pijače vzeti v druge prostore, kakor v tiste, v katerih se izročujejo, je pod kaznijo prepovedano.

Ni dopuščeno priskrbeti si stranskih vžitkov iz drugih sredstev kakor iz zaslužkov za delo. Izjema je dopustna le pri tacihi kaznjencih, kateri si vsled nezmožnosti za delo ne morejo pridobiti sredstev, da bi si s temi oskrbeli stranske vžitke. Takim kaznjencem, ako se drugače dobro vèdejo (obnašajo), sme višje državno pravdnštvo dovoliti, da za omenjeni namen deloma porabijo prihranjeni zaslužek ali pa tudi lastna sredstva (lastno premoženje), pa vendar le tako, da ne nastane nikakoršna nevarnost za njih preskrbljenje po izpustu iz kaznilnice in da se jim ne daje nobene prednosti pred drugimi dela zmožnimi sokaznjenci.

§ 15.

Pisma in obiskovanje.

Vsak kaznjeneec sme semtertjà, in sicer, ako je v prvem razredu, vsaka dva meseca, ako je v drugem razredu, vsakih šest tednov in ako je v tretjem razredu vsak mesec eno pismo nesumljivega zapopadka svojim sorodnikom ali prijateljem poslati in od njih prejeti.

Tudi je dovoljeno, da ga v imenovanih obrokih obiskujejo v govorilnici njegovi sorodniki ali njegovi prijatelji, kateri so na dobrem glasu.

Praviloma ni dovoljeno, da bi kaznjenca obiskovale samske osebe družega spola, ki mu niso v rodu.

§ 16.

Da se pospeši človekoljubni namen zavoda, obstoji Zaloga za podporo kaznjencev.

Ta zaloga se sestavlja iz sledečih dohodkov:

- a) iz denarjev in skupila za take reči, ki jih imajo kaznjenci brez dovoljenja v posesti in ki toraj zapadejo po določilih hišnega reda;
- b) iz denarnih zneskov, ki jih je kaznjencem po določilih hišnega reda popolnoma ali deloma odvzeti (noter potegniti);
- c) iz tega, kar izstopivši kaznjenci prostovoljno nazaj pustijo, iz zasebnih daril, volil i. t. d., ki se storé brez posebnega sporočila sploh za podporo izpuščenih kaznjencev;
- d) iz obresti prihranjenih zaslužkov, ki so se skupno in koristno naložili;
- e) iz doneskov, ki jih slučajno odrajtajo sodni dvori prve stopinje iz glôb (denarnih kazni), izrečenih na podlogi § 7. reda kaz. pr. in § 23 postave z dne 23. maja 1873, št. 121 drž. zak., o sestavljenji imenikov za porotnike;
- f) iz obresti rezervinega zaklada, ki ga je koristno naložiti; ta zaklad se nabira iz prebitka, kar ga slučajno preostane pri oddajanji stranskih vžitkov;
- g) iz premoženja, ki se ima po slučajnih določilih pravosodnega ministerstva tej zalogi prikloniti.

To zalogo je koristno naložiti; obresti je uporabiti za sledeče namene:

1.) da se podpirajo pri izstopu zaupljivi kaznjenci, kateri so pomoči silno potrebni ter dajo upanje, da si bodo prizadevali, poštenim potom se preživiti;

2.) da se podpirajo poboljšani in ubogi kaznjenci prvi čas po izstopu iz kaznilnice.

Kako je to zalogo v zmislu predstojećih pravil uporabiti, določuje nadvodja, zaslišavši uradniški zbor (konferencijo); kaznilnica pa hrani in zaračuna to zalogo v zmislu ukaza visokega pravosodnega ministerstva z dne 23. februvarja 1886, št. 1897.

Pravila o vèdenji (obnašanji) kaznjencev.

§ 17.

Vèdenje:
a/ proti
službeno nameščenim;

Kaznjenci so dolžni v kaznilnici službeno nameščenim skazovati brezpogojno pokorščino in spoštovanje, ter vse ukaze teh predstavljenih izvršiti brez kake besede ali znamenja ugovora.

Imajo pa pravico, potem ko so ukaz izvršili, svoje nasprotne opombe uljudno povedati ali se o tem pri nadvodji pritožiti.

Ako kaznjenci kacega predstojnika srečajo, se mu imajo odkriti, če jim delo tega ne brani, in zreti nanje, ko mimo gre.

Vsakega uradnika in nadzornika morajo nagovoriti s pristavkom «gospod».

Če stopi kak uradnik zavoda po dnevu v izbico, spalnico ali obednico, ga imajo kaznjenci pri vstopu s tem pozdraviti, da vstanejo ali da se obrnejo z obrazom proti vstopivšemu in da šele potem začnejo zopet delati, jesti ali učiti se, kadar jim daje uradnik znamenje.

§ 18.

b/ proti vojaškim stražam;

Proti vojaškim stražam se imajo kaznjenci mirno in pokorno zadržati. Prepovedano jim je stražnika nagovoriti, ako posebna nevarnost ne preti.

§ 19.

Kaznjenci so nadalje dolžni, povelja podjetnikov dela in njihovih delovodjev, v kolikor gre za opravljanje dela, natanko izpolnovati in se proti tem osebam spoštljivo vêsti.

c/ proti podjetnikom dela, delovodjem in prvakom;

Kaznjenci morajo tudi voljno ubogati ukaze tistih kaznjencev, katere je izmed bolj odraslih in najboljših postavil nadvodja za prvake.

§ 20.

Kaznjenci morajo med seboj živeti v miru in pokoji, se morajo zdržati psovanja, krega, preklinjanja, razžaljenja in silovitosti; pri delu, nočnem počitku, pri molitvi, pri čitanji (branji) in drugih opravilih ne smejo motiti eden drugega. Svoja dela naj tiho opravljajo in med delom le tó pogovoré, kar je za delo neobhodno potrebno.

d/ proti sokaznjencem;

§ 21.

Ob urah, ki so določene za počitek, smejo kaznjenci dostojno občevati eden z drugim, se pa morajo pod ostro kaznijo zdržavati vsacega nenravnega pogovora ali pa pripovedovanja o hudobnih dejanjih.

e/ nasproti tovarišem v spalnici in delalnici;

Občevati s kaznjenci drugih oddelkov je prepovedano; prepovedano je tudi kaznjencem pogovarjati se ali drugim načinom občevati med sabo ta čas, ko so v spalnicah.

Ako kacega kaznjenca drugi kaznjenec razžali ali če se mu drugače krivica zgodi, ne sme si sam pomagati, ampak ima se pri svojem predstavljenem pritožiti.

Tudi je strogo prepovedano, da bi kak kaznjenec od drugega kaznjenca kaj kupil, zamenjal, si kaj izposodil, za darilo vzel ali da bi mu kaj prodal, posodil premenjal ali mu podaril.

§ 22.

Z zunanjim svetom smejo kaznjenci le toliko občevati, kolikor jim nadvodja dopušča.

f/ nasproti zunanjemu svetu;

Skrivne zveze, s komur si bodi, zunaj zavoda sklepati, je brezpogojno prepovedano.

Tuje, tudi uradne osebe, ki zavod obiščejo, se smejo le z dovoljenjem navzočega uradnika ali oglednika nagovoriti.

§ 23.

g/ zunaj hiše
in v hiši;

Dolžnost vsacega kaznjenca je se vselej in povsod mirno in spodobno obnašati.

Strogo je prepovedano kričati, žvižgati, hrumeti, ropotati, po oknih in po hišnem orodju v jetniških prostorih se plaziti, po dnevi brez dela polegati. Posebno se pa posilnosti, zoperstave in zarote brez milosti kaznujejo in po okolščinah z vojno silo zatirajo.

§ 24.

h/ glede pobéga;

Kaznjenci se imajo vsakega početja za pobég in vsake podpore tacega podjetja zdrževati, in ako zapazijo priprave in dogovore, ki se pobéga tičejo, jih morajo precej naznati svojim predpostavljenim.

§ 25.

i/ glede posestva reči;

Nobeden kaznjenc ne sme razen obleke, katero v zavodu dobi, in razen tistih reči, katere imeti mu je nadvodja izrecno dovolil, še kaj drugega imeti.

Posebno je najostreje prepovedano imeti denarja, nožev, vrvi, železnega orodja, vžigalic (žveplenk), kostek, kvart in tacih reči.

Ravno tako je prepovedano kako reč iz delalnice, šole i. t. d. brez dovoljenja seboj v spalnico ali nasprotno jemati, skrivaje od zunaj v zavod prinašati ali iz zavoda po skrivnem odnašati.

Najdene reči naj se precej kacemu predstavljenemu oddajo, ponujena darila se ne smejo sprejeti, in darovatelj naj se pošlje k nadvodji.

Kolikokrat kak predstojnik kako osebo preiskuje, da bi se o izpolnovanji teh pravil prepričal, se ima vsakokrat kaznjeneec takej preiskavi brez ugovora podvreči.

Ako se pri kakem kaznjencu reči najdejo, katere je brez privoljenja pri sebi imel, zapadejo te reči, če nimajo druge osebe nobene pravice do njih. Denar, ki se je za zapadle reči iztržil, kakor tudi ves enako prejet denar se odrajta podporni zalogi za kaznjence (§ 16).

§ 26.

Kaznjenci morajo rabiti hišna orodja in orodja za delo, ^{k/} glede vzdrževanja reči; kakor tudi sploh vse jim prepuščene reči pazljivo in skrbno; ogibati se morajo vsakega poškodovanja poslopij in posebno paziti na ogenj in luč.

Kdor iz hudobije ali malomarnosti poškoduje kako reč, mora povrniti škodo.

§ 27.

Kaznjenci so dolžni svoj život, obleko in postelje vedno ^{l/} glede snažnosti; v snažnem stanu vzdrževati; dolžnost jim je tudi osnažiti spalnice, delalnice in druge prostore oddelka, kakor jim bode to zaukazal nadvodja. Vsako jutro si morajo obraz, vrat in roke umiti, usta spirati in lase gladko počesati. Ako se pečajo z umazajočim delom, si morajo pred obedom umiti roke.

§ 28.

Med časom za delo odločenim morajo kaznjenci neprenehoma marljivo in pridno delati. ^{m/} med delom in v prostih urah;

Preden se ne dà znamenje, da je delo pri konci, ne smejo dela ustaviti, akoravno so svoje dnevno delo dokončali.

Tudi ne smejo brez dovoljenja oditi od mesta za delo ali od delalnice.

Kdor leno ali nemarno dela, ne dobi plačila in se kaznuje. Tak kaznjenec mora tudi zamujeno delo, v kolikor ga v določenem obroku ne popravi (nadomesti), po izreku nadvodjevim iz svojega zaslužka povrniti.

V prostih urah naj se kaznjenci pečajo z branjem ali s poslušanjem tega, kar jim kak sokaznjenec bere, ali pa z drugimi koristnimi rečmi.

§ 29.

n/ pri božji službi;

Vsak kaznjenec se mora božje službe in duhovnih vaj (opravil) svoje vere s pobožnostjo vdeleževati.

Kdaj in kolikokrat naj se katoliški kaznjenci udeležé božje službe, določeno je v dnevnem redu.

Duhovne vaje za evangeljske in židovske kaznjence opravlja časih duhovnik teh ver, kakor je to določeno v dotičnih posebnih propisih.

§ 30.

o/ pri šolskem pouku;

Vsak kaznjenec je dolžan šolo obiskovati; po šolskih vednostih, ki si jih je vže pridobil, se bode uvrstil po nasvetu duhovnika in nadučitelja v dotični razred.

Pridnost in pazljivost ste dolžnosti vsacega učenca.

Kaznjencem, ki se dobro vêdejo (obnašajo) in ki so sposobni, se bode dovolilo udeleževati se pouka v petji in tudi pouka v prostem risanju in poljedelstvu, ko bi to koristno bilo za njih poznejše preskrbljenje.

§ 31.

p/ pri hojah v hiši, po sprehajališči i. t. d.;

Kadarkoli zapusti kaznjenec svoj prostor v jetnišnici, mora biti popolnoma in v redu oblečen.

Kadar se kaznjenci peljajo v delalnice, spalnice, v cerkev, šolo ali na sprehajališče in kadar se sprehajajo v prostem zraku morajo molčé hoditi v propisanem redu eden za drugim za tri korake oddaljeni; nobeden ne sme stopiti iz vrste.

Ravno tega reda se je držati ta čas, ko se peljejo nazaj.

Ako se kaznjenci porabijo za zunanja dela, morajo hoditi od doma in nazaj po dva in dva ter se med potjo zdržati vsacega pogovora.

Po hodnikih (mostovžih) in sprehajališčih svojevoljno okoli hoditi, je ostro prepovedano.

§ 32.

Kadar imajo kaznjenci česa prositi ali se pritožiti, se morajo pri svojem nadzorniku oglasiti in ga prositi, da jih pelje pred nadvodjo, ako ne gre samo za malostne reči, ki jih more nadzornik rešiti v lastnem delokrogu.

*g/ pri prošnjah
in pritožbah;*

Ako menijo, da se jim je po kakem ukazu nadvodje krivica zgodila, naj ga prosijo, da jih pelje pred hišno komisijo, ki se vršit vsak mesec.

Neutemeljene in iz sovražnega namena izrečene pritožbe, kakor tudi vedoma krive ovadbe proti službeno nameščenim (postavljenim) osebam, vojaškim stražam ali drugim osebam se kaznujejo.

§ 33.

Ako se kaznjenelec čuti bolnega, mora to takoj (precej) nadzorniku naznaniti.

r/ pri obolenji;

Kdor bolezen zatajuje, ki jo ima, ali kdor se dela bolnega, zapade kazni.

§ 34.

Ako potrebuje kaznjenelec ob času, ki je v samotni (izolirani) spalnici, hitre pomoči v zdravstvenem ali drugem oziru, naj pokliče ali z besedo ali pa po okolnostih s signalno pripravo nadzornika, da naj ta pride in stori, kar je potrebnega.

s/ glede uporabe priprave za znamenja (signalne) priprave.

Dnevni red.

A. Ob delavnikih.

§ 35.

Kdaj je vstati.

Ob delavnikih morajo kaznjenci v toplem letnem času (od 1. aprila do 30. septembra) ob petih, v mrzlem letnem času (od 1. oktobra do 31. marca) ob pol šestih vstati.

Nadvodja določuje izjeme od tega pravila, v kolikor je potrebno glede tistih kaznjencev, kateri opravljajo hišna dela.

Kader so kaznjenci vstali, si morajo umivati obraz, vrat in roke, spirati si usta, osnažiti obleko in čevlje, spraviti postelj v red in opraviti jutrnjo molitev.

Potem dobivajo prvi kos kruha in jutrnjo juho, ki jo morajo povžiti, kakor tudi obed na določenih prostorih; teh prostorov samolastno ne smejo premeniti.

§ 36.

Čas za delo.

Ob šestih, oziroma ob sedmih, se prične čas za delo in traja (trpi) celo leto ob sabotah do šestih, ob drugih delavnikih do sedmih zvečer.

Le med časom, ki je v tem hišnem redu določen za počitek in oddahnjenje, med sprehajanjem, obiskovanjem šole in cerkve in vdeleževanjem pri pouku v petji in risanji se v delu preneha.

§ 37.

Božja služba
in šolski pouk.

Ob šestih v toplem in ob sedmih v mrzlem letnem času se opravlja katoliška božja služba, katere se mora vdeležiti vsak katolišk kaznjeneec dvakrat na teden v določenih dneh.

Ravno tako se morajo vsi katoliški kaznjenci vdeležiti slovesne božje službe, ki se opravi na dan goda in rojstva cesarja in cesarice.

Šolski pouk se bode delil po šolskem redu od osmih do dvanajstih dopoldne in, ako treba, od dveh do štirih popoldne.

§ 38.

Čas od dvanajstih do ene opoldne je po opravljeni molitvi določen za povžitek kosila in za počitek. V tem času je kaznjencem enega oddelka dovoljeno med seboj spodobno občevati; prepovedano jim je pa, stopiti v spalnice.

Kosilo in izročitev stranskih vžitkov.

Ob dvanajstih dobivajo kaznjenci drugi, ob štirih popoldne tretji kos kruha. Za použivanje tega kruha in stranskih vžitkov je ob dotičnih dnevih dovoljen počitek za pol ure.

§ 39.

Po končanem delu zložijo kaznjenci svoja orodja in snovi za delo v red in jih izročé nadzorniku, ako on to zahteva. Potem se peljejo kaznjenci v spalnice; popred se pa morajo dati preiskati na osebi, kar se mora zgoditi tudi opoldne, kader se peljejo k obedu.

Kaj se godi po končanem delu, dokler gredó kaznjenci spat.

V spalnicah opravijo večerno molitev, katero jim, kakor tudi jutrnjo in opoldansko molitev, prvaki naprej molijo.

§ 40.

Kaznjenci se imajo v mrzlem letnem času ob osmih, v toplem času ob pol devetih, kadar se bode dalo znamenje za to, podati v spalnice, odgrniti postelje, sleči zgornjo obleko, sezuti obutalo, v redu hraniti te reči in se potem podati v postelj, katere brez potrebe ne smejo zapustiti, dokler ne ustanejo. Do gori omenjene ure pa smejo spodobno občevati med seboj in se tudi pečati s koristnimi deli.

Kdaj in kako je spat iti.

Kadar so se kaznjenci vlegli, mora vladati popolna tihota, katere kaznjenci ne smejo motiti niti z pogovori, niti z drugimi znamenji ali drugim občevanjem.

Z zvonom se naznanja čas, kdaj je treba vstati, spat iti, delo pričeti in končati.

B. Ob nedeljah in praznikih.

§ 41.

Ob nedeljah in praznikih ustajajo kaznjenci ob šestih zjutraj.

Vsako nedeljo se premeni perilo za život, prvo nedeljo v meseci tudi perilo za postelj.

Kaznjenci imajo potem, ko so vstali, kakor ob delavnikih, postiljati ležišče, osnažiti obleko, čevlje in život in potem opraviti jutrnjo molitev. Ob pol sedmih se jim deli jutrna juha in kos kruha.

Jutrne ure ob nedeljah in praznikih naj porabijo kaznjenci v to, da prebirajo pobožne knjige.

Katoliški kaznjenci morajo biti ob teh dneh dopoldne in popoldne pri božji službi.

Kosilo, izročitev stranskih vžitkov, sprehajanje v prostem zraku se vrši v tistem redu kakor ob delavnikih; ravno to velja tudi glede spanja.

Ob nedeljah in praznikih so vsi krščanski kaznjenci, evangelijski kaznjenci tudi ob velikih petkih dela prosti.

Izjeme so dopustne, v kolikor gre za opravljanje potrebnih hišnih opravil ali v kolikor je vsled posebno nujnih okolnosti po mnenji nadvodjevem neobhodno treba, da se delavniška in sosebno kmetijska dela začasno nadaljujejo ob nedeljah ali praznikih.

Ob dnevih, ko so dela prosti, se kaznjenci pečajo s tem, da ali sami berejo, ali poslušajo, kar jim čita sokaznjeneec, da svoje šolske naloge izdelujejo, da rišejo, pišejo pisma, popravljajo lastno obleko, lastne reči in obleko in reči, ki so jim pripuščene za rabo, da opravljajo taka prostovoljna dela, katera ne motijo miru in hišnega reda in za katera imajo posebno privoljenje nadvodjevo.

Za pisanje pisem se kaznjenci, ki za to prosijo, peljejo v šolske izbe.

Kaznjenci židovske vere se brez lastnega privoljenja ne smejo siliti k delu ob sabotah in ob sledečih praznikih: purim (prvi dan), passah (prva in zadnja dva dneva), tedenski praznik (dva dneva), novo leto (dva dneva), spravni praznik (en dan), praznik šotorjev (prva dva in zadnja dva dneva). Ob nedeljah in krščanskih praznikih se pa smejo pečati z opravili, ki ne vzročujejo hrupa.

D a r i l a.

§ 42.

Kaznjenci, ki se posebno odlikujejo z dobrim vêdenjem in s pridnostjo in se resno prizadevajo nravstveno poboljšati se, se po sprevidnosti nadvodje obdarujejo takó:

- 1.) da se jim dovoli več obiskovanj in pisem prejemati in večkrat pisma odpošiljati;
- 2.) da se pohvalijo v pričo zbranih kaznjencev;
- 3.) da se jim odkažejo taka dela, pri katerih se morejo prosteje gibati in niso neprenehoma nadzorovani;
- 4.) da se prestavijo v višji razred.

Kazni in druga varstvena sredstva.

§ 43.

Kaznjeneec, ki zakrivi v kaznilnici kako hudodelstvo, kaznuje se po občnej kazenskej postavi. Zaradi drugih kaznjivih dejanj in zaradi prestopkov hišnega reda, se kaznujejo neposredni storilec in vse osebe, ki so k dejanji nagovarjale ali pripomogle, ki so protiredno dejanje drugega kaznjenca, ko jih nadvodja za to vpraša, trdovratno skrivali in podjetja pobegniti, niso ovadile, v zmislu ministersk. ukaza dne 4. julija 1860, št. 173 drž. zak., z disciplinarnimi kaznimi.

Te kazni so:

- 1.) pokaranje (posvarjenje) brez prič ali pa v pričo drugih kaznjencev;
- 2.) kaznjencu se prepové za 14 dni pogovarjati se v počitnih urah;
- 3.) kaznjencu se odkaže neprijetno ali težje delo;
- 4.) kaznjencu se odtegne začasno pravica, da si pre-skrbi stranske vžitke in druge poboljške;
- 5.) kaznjencu se odtegne v prid podporne zaloge za kaznjence njegov imetek na zaslužku popolnoma ali deloma do zneska, ki se mu je vpisal zadnja dva meseca;
- 6.) odtegne se mu jutrna juha;
- 7.) post pri kruhu in vodi;
- 8.) trdo ležišče;
- 9.) samotni zapor v pokorilnici;
- 10.) temni zapor, ki pa neprestano ne sme trpeti več kot 24 ur in k večjem trikrat na teden;
- 11.) prestavljanje v nižji razred;
- 12.) odločenje (izoliranje) pri nadaljevanji dela in prepoved občeovati z drugimi kaznjenci; ta kazen sme trpeti do treh mesecev.

Kaznjencem, katerim se kot kazen zmanjša navadna hrana (št. 6 in 7), odkazati je med použivanjem prostor, odločen od družih kaznjencev.

Kaznjencem, kateremu je naložena kazen, navêdena pod štv. 9 in 10, odtegnejo se tudi stranski vžitki; on zgubi pravico, pisma odpošiljati in prejemati, obiskovanja prejemati; on je izključen od skupnega sprehajanja in se mu sme dovoliti sprehajanje v prostem zraku le po pol ure na vsak drugi dan.

Predrzni, uporni in nevarni kaznjenci smejo se zaradi varnosti odločevati od drugih tudi za delj časa; dopuščeno je tudi jih priklepati na tla ali na zid in obleči v prisilni jopič. Daljša odločitev je posebno uporabiti pri kaznjencu,

ki očitno upliva škodljivo na sokaznjence in ki se celoti v škodo noče pokoriti propisanemu redu v skupnem zaporu, dasi so se proti njemu popolnoma porabile disciplinarne kazni.

Nadvodja določuje disciplinarne kazni.

Pritožba proti tej določitvi nima odločilne moči.

§ 44.

Ta hišni red se vsakemu kaznjencu pri vstopu v kaznilnico naznani in se pribije na steno v vsaki spalnici in delalnici, da se nobeden kaznjenc ne more izgovarjati, da mu ni bil znan.

Razglašanje
hišnega reda.

V Beču dne 26. decembra 1888.

C. kr. pravosodni minister

Schönborn l. r.

